

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تخلّفات انتظامی، قصور و تقصیر پزشکی

دکتر برزگر

نگاهي گذارا به آمار و كيفيت پرونده‌هاي
جرائم پزشكي نشان مي‌دهد كه يكي از
علل اصلي افزايش نرخ شكايته‌ها ، **عدم**
آگاهي صاحبان حرف پزشكي از مسائل
حقوقی و مقررات حاکم بر حرفه پزشكي
و مسؤوليت پزشکان در قبال بیماران
ميباشد.

پزشکان از نظر قانونی مسؤول خطاهای خود
میباشند . بنابراین اگر غفلت و عدم مهارت
وسهل انگاری آنان در درمان و عدم رعایت
نظامات دولتی و موازین پزشکی ، باعث
خسارت و ضرر بیماران گردد ، باید به جبران
آن بپردازد از این رهگذر نیز امکان دارد
علاوه بر پرداخت جریمه نقدی یا خسارت
مادی، محکومیت جزایی نیز پیدا کنند.

► ماده 291- جنایت در موارد زیر شبه‌عمدی محسوب می‌شود:

► پ- هرگاه جنایت به سبب **تقصیر** مرتکب واقع شود، مشروط بر اینکه جنایت واقع شده مشمول تعریف جنایت عمدی نباشد.

► ماده 145- تحقق جرائم غیر عمدی، منوط به **احراز**
تقصیر مرتکب است. در جانیات غیر عمدی اعم از
شبه عمدی و خطای محض مقررات کتاب قصاص و
دیات اعمال می شود.

► تبصره- تقصیر اعم از **بی احتیاطی و بی مبالاتی**
است. مسامحه، غفلت، عدم مهارت و عدم رعایت
نظامات دولتی و مانند آنها، حسب مورد، از مصادیق
بی احتیاطی یا بی مبالاتی محسوب می شود.

► برای آنکه بتوان گفت فردی مرتکب قصور شده است, باید:

1. فردی که مرتکب قصور میشود باید وظیفه یا مسئولیتی در قبال فرد دیگر داشته باشد.
2. باید در اجرای وظیفه یا مسئولیت فوق, کوتاهی کرده باشد.
3. در نتیجه کوتاهی نمودن در مسئولیتی که نسبت به فرد داشته, وی دچار آسیب و زیان شده باشد.

- ▶ انواع قصور پزشکی:
- ▶ بي مبالاتي
- ▶ بي احتياطي
- ▶ عدم مهارت
- ▶ عدم رعايت نظامات دولتي

► “بي مبالاتي”

► پزشك از انجام اعمالی كه در مواجهه با بیمار و بیماری او جزو اعمال پذیرفته شده ضروری بوده اند غفلت نموده است. یعنی اموری كه لازم بوده انجام دهد انجام نداده است.

► بدون بررسی بیمار اقدام به بیهوشی شود

► مصدوم راننده سواری بوده که تصادف کرده و در کوما بوده است جراح با دیدن بیمار درب اتاق عمل بدون بررسی تقاضای انجام سی تی اسکن مغزی کرده در رادیولوژی بعثت تامپوناد قلبی ناشی از ضربه فرمان فوت کرد.

► “بی احتیاطی”

► طبیب، جراح یا سایرین با انجام اقداماتی در اثر بی توجهی و بی دقتی دچار اشتباه شده اند و در نتیجه بیمار دچار آسیب شده است (کارهایی انجام داده اند که نباید انجام میشد).

► "چيزي كه خودش به خوبي گوياست" يك بي احتياطي است. مانند جا گذاشتن وسايل جراحي يا گاز و امثال آن در داخل شكم بعماري كه تحت عمل جراحي قرار گرفته است

► تجویز دارو با دوز اشتباهی بیش از میزان دوز درمانی

► اشتباه در اتصال اکسیژن و سایر گازهایی که در اتاق عمل مورد استعمال دارند

► تزریق وریدی دارویی که منع مصرف وریدی دارد

► "عدم مهارت"

► ناتوانی در انجام امور تخصصی که توانایی یا کارایی خاصی لازم دارند. عدم مهارت ممکن است ناشی از تاراه کاری و کم تجربگی باشد و یا ناشی از عدم بهره وری کافی از دانش پزشکی به عبارت دیگر عدم مهارت ممکن است عملی باشد و یا علمی

► به بیان دیگر عدم مهارت یعنی:

عدم آشنایی متعارف به اصول و دقایق علمی و فنی
کار معین

► عدم بکارگیری تکنیک صحیح در بیهوشی

► عدم توانایی مقابله صحیح با برخی عوارض احتمالی
قابل پیش بینی

► انجام اقداماتی خارج از حیطه تخصصی که منجر به
عارضه و آسیب بیمار گردد

► "عدم رعایت نظامات دولتی"

► منظور نظامات خاص مربوط به صاحبان حرفه های پزشکی و رشته های وابسته است. این نظامات خاص شامل قوانین و آئین نامه های نظام پزشکی و دستورالعملهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بخشنامه های مراکز علمی و درمانی و هرگونه قانون، مصوبه، آئین نامه، بخشنامه و دستورالعملهایی که از طرف قانونگذار یا مقامات صلاحیتدار در امور پزشکی وضع گردیده میباشد. عمل نکردن به هر کدام را عدم رعایت نظامات دولتی میگویند.

مواردی از قصور :

- ▶ تزریق خون اشتباه – بعثت اشتباه در برجسب زدن – کراس میچ – ...
- ▶ تزریق KCl بجای لیدو کائین یا مترونیدازول و بر عکس
- ▶ بی توجهی به خونریزی بیمار قبل یا بعد از عمل
- ▶ ندادن مشاوره
- ▶ عدم توجه به مشاوره اورژانس
- ▶ تزریق داروی اشتباه
- ▶ جابجایی لوله گاز و اکسیژن در اتاق عمل

► ماده 295- هرگاه کسی فعلی که انجام آن را بر عهده گرفته یا وظیفه خاصی را که قانون بر عهده او گذاشته است، **ترک کند** و به سبب آن، جنایتی واقع شود، چنانچه توانایی انجام آن فعل را داشته است جنایت حاصل به او مستند می‌شود و حسب مورد عمدی، شبه‌عمدی، یا خطای محض است، مانند این که مادر یا دایه‌ای که شیر دادن را بر عهده گرفته است، کودک را شیر ندهد یا پزشک یا پرستار وظیفه قانونی خود را ترک کند.

ماده 495- هرگاه پزشك در معالجاتي كه انجام مي‌دهد موجب تلف يا صدمه بدني گردد، ضامن ديه است مگر آنكه عمل او مطابق مقررات پزشكي و موازين فني باشد يا اين كه قبل از معالجه برائت گرفته باشد و مرتكب تقصيري هم نشود و چنانچه اخذ برائت از مريض به دليل نابالغ يا مجنون بودن او، معتبر نباشد و يا تحصيل برائت از او به دليل بيهوشي و مانند آن ممكن نگردد، برائت از ولي مريض تحصيل مي‌شود.

► تبصره 1- در صورت عدم قصور یا تقصیر پزشك در علم و عمل برای وی ضمان وجود ندارد هرچند برائت أخذ نکرده باشد.

► تبصره 2- وليّ بیمار اعم از ولي خاص است مانند پدر و ولي عام که مقام رهبري است. در موارد فقدان یا عدم دسترسي به ولي خاص، رئیس قوه قضائیه با استیذان از مقام رهبري و تفویض اختیار به دادستانهای مربوطه به اعطای برائت به طبیب اقدام می نماید.

► ماده 496- پزشك در معالجاتي كه **دستور** انجام آن را به مريض يا پرستار و مانند آن صادر مي‌نمايد، در صورت تلف يا صدمه بدني ضامن است مگر آنكه مطابق ماده (495) اين قانون عمل نمايد.

► تبصره 1 - در موارد مزبور، هرگاه **مريض يا پرستار** بداند كه دستور اشتباه است و موجب صدمه و تلف مي‌شود و با وجود اين به دستور عمل كند، پزشك ضامن نيست بلكه صدمه و خسارت مستند به خود مريض يا پرستار است.

► تبصره 2 - در قطع عضو يا جراحات ايجاد شده در معالجات پزشكي طبق ماده (495) اين قانون عمل مي‌شود.

- ▶ ماده 158- علاوه بر موارد مذکور در مواد قبل، ارتکاب رفتاري که طبق قانون جرم محسوب مي‌شود، در موارد زیر قابل مجازات نیست:
- ▶ ج- هر نوع **عمل جراحي يا طبي مشروع** که با رضایت شخص یا اولیاء یا سرپرستان یا نمایندگان قانوني وي و **رعایت موازين فني و علمي و نظامات دولتي** انجام مي‌شود. در موارد فوري أخذ رضایت ضروري نیست.

► در صورت احراز تقصیر پزشکی که بعنوان جرایم غیر عمد محسوب می شود، فرد مقصر باید خسارت وارده را جبران کند که این جبران در صدمات بدنی در قالب پرداخت دیه می باشد و این دیه جنبه مجازات هم دارد.

► طبق قانون جرایم مستوجب دیه مشمول مرور زمان نمی شود

ماده 616 :

در صورتی که **قتل غیر عمد** به واسطه بی احتیاطی یا بی مبالاتی یا اقدام به امری که مرتکب در آن مهارت نداشته است یا به سبب عدم رعایت نظامات واقع شود مسبب به حبس از یک تا سه سال و نیز به پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه اولیای دم محکوم خواهد شد مگر این که خطای محض باشد

تخلفات انتظامي

- 1- موضوع آن‌ها مربوط به عدم رعایت شئون شغلي و عدم توجه به شرح وظایف صنفی و حرفه‌ای است.
- 2- جزء جرایم عمومی نیستند
- 3- مرجع صلاحیت‌دار به رسیدگی نظام پزشکی و هیئت‌های انتظامی مربوطه هستند.
- 4- صرف ارتکاب به آن‌ها موجب مجازات است و نیازی نیست که بیمار دچار عارضه‌ای شده باشد.
- 5- شخصی است و قابل بیمه شدن نیستند.
- 6- مجازات‌ها انتظامی بوده و با رای هیئت‌های انتظامی تعیین می‌شوند.

ماده 28 قانون نظام پزشکی -

سازمان نظام پزشکی به منظور رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلین حرف پزشکی و وابسته در مرکز دارای هیأت‌های عالی انتظامی پزشکی و در مراکز استانها دارای هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر و در شهرستان‌ها دارای هیأت‌های بدوی انتظامی پزشکی خواهد بود که مطابق مواد بعدی این قانون تشکیل می‌گردند.

تبصره 1 ماده 28

عدم رعایت موازین شرعی و قانونی و مقررات صنفی و حرفه‌ای و شغلی و سهل‌انگاری در انجام وظایف قانونی به وسیله شاغلین حرف پزشکی و وابسته به پزشکی تخلف محسوب و متخلفین با توجه به شدت و ضعف عمل ارتكابی و تعدد و تکرار آن حسب مورد به مجازات‌های زیر محکوم می‌گردند:

- الف- تذکر یا توبیخ شفاهی در حضور هیأت مدیره نظام پزشکی محل
- ب- اخطار یا توبیخ کتبی با درج در پرونده نظام پزشکی محل
- ج- توبیخ کتبی با درج در پرونده نظام پزشکی و نشریه نظام پزشکی محل یا الصاق رأی در تابلو اعلانات نظام پزشکی محل
- د- محرومیت از اشتغال به حرفه‌های پزشکی و وابسته از سه ماه تا یک سال در محل ارتکاب تخلف
- هـ- محرومیت از اشتغال به حرفه‌های پزشکی و وابسته از سه ماه تا یک سال در تمام کشور
- و- محرومیت از اشتغال به حرفه‌های پزشکی از بیش از یک سال تا پنج سال در تمام کشور
- ز- محرومیت دائم از اشتغال به حرفه‌های پزشکی و وابسته در تمام کشور

آیین نامه انتظامی

فصل اول : تعریف ، شرح وظایف و تخلفات صنفی و حرفه ای

قسمت اول : تعریف

ماده 1- حرفه های پزشکی و وابسته به امور پزشکی موضوع ماده 28 قانون سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران که از این پس به اختصار قانون نامیده می شود عبارتند از: پزشکان، دندانپزشکان، دکترهای داروساز، متخصصین و دکترای علوم آزمایشگاهی (حرفه ای یا متخصص) تشخیص طبی، مامایی و سایر لیسانسیه های پروانه دار گروه پزشکی، فارغ التحصیلان کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و بالاتر شاغل در رشته های علوم آزمایشگاهی، بینایی سنجی، شنوایی سنجی، گفتار درمانی، ایمونولوژی، بیوتکنولوژی پزشکی، رادیولوژی، بیورادیولوژی، رادیو تراپی، پرستاری، اطاق عمل، هوشبری، علوم دارویی، تغذیه، مبارزه با بیماری ها، بهداشت کاردهان و دندان، کاردان و کارشناس پروتز دندان، شاخه های مختلف بهداشت، توانبخشی، فیزیوتراپی، بیوشیمی پزشکی، خدمات اجتماعی و مددکاری، سایر رشته های علوم پایه پزشکی، روانپزشکی بالینی، روانشناسی بالینی و کودکان استثنائی، کایرو پراکتیک، ژنتیک پزشکی و نیز سایر حرفه های وابسته به امور پزشکی با هر مدرک تحصیلی که فعالیت آنها نیاز به اخذ مجوز از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران دارد. (اصلاحی مورخ 1394 / 9 / 5)

تبصره - شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته موضوع این ماده افرادی هستند که در یکی از مراکز تحقیقاتی، درمانی، آموزشی و بهداشتی اعم از خصوصی، دولتی و تعاونی پزشکی، وابسته به دولت یا خیریه یا حسب مورد **مطب یا دفتر کار اشتغال دارند** و از این پس به اختصار «شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته» نامیده میشوند.

شرح وظایف و تخلفات صنفی و حرفه ای

ماده 2- شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته مکلفند بدون توجه به ملیت، نژاد، مذهب و موقعیت اجتماعی-سیاسی و اقتصادی بیماران **حداکثر تلاش** ممکن را در حدود وظایف قانونی و حرفه ای خود به کار ببرند.

ماده 3- شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته باید طبق موازین علمی، شرعی و قانونی با رعایت نظامات دولتی، **صنفی و حرفه ای** انجام وظیفه کرده و از هر گونه سهل انگاری در انجام وظایف قانونی بپرهیزند.

ماده 4- شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته حق افشای اسرار و نوع بیماری بیمار، **مگر به موجب قانون مصوب مجلس شورای اسلامی** را ندارند.

ماده 5- شاغلین حرف پزشکی موضوع ماده يك این قانون موظف به پذیرش آن تعداد بیمار هستند که بعد از تشخیص و اعلام سازمان نظام پزشکی، حسب مورد انجام خدمات آنان در يك زمان مناسب میسر باشد.

ماده 6- انجام امور خلاف شئون پزشکی که مصادیق آن توسط سازمان نظام پزشکی اعلام خواهد گردید توسط شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته ممنوع است و باید از ارتکاب کارهایی که موجب هتک حرمت جامعه پزشکی می شود خودداری کنند.

ماده 7- تحمیل مخارج غیر ضروری به بیماران ممنوع است. تعیین مصادیق مخارج غیر ضروری بر اساس نظر کمیته کارشناسی تخصصی دادرس و هیأت های انتظامی می باشد.

ماده 8- ایجاد رعب و هراس در بیمار با تشریح غیر واقعی و خامت بیماری یا وخیم جلوه دادن بیماری ممنوع است و پزشك می تواند به نحو مقتضی بیمار و بستگان را در جریان خطرات، خامت و عواقب احتمالی بیماری قرار بدهد.

ماده 9- تجویز داروهای روان گردان و مخدر به گونه ای که به حالت اعتیاد درآید ممنوع است، مگر در مواردیکه بیمار از بیماری روانی یا از دردهای شدید ناشی از بیماری های غیر قابل علاج رنج ببرد یا ضرورت پزشکی مصرف آنها را ایجاب کند.

ماده 10- شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته مکلفند در بخش غیر دولتی تعرفه ها خدمات پزشکی مصوب سازمان نظام پزشکی و در بخش دولتی تعرفه های خدمات پزشکی مصوب هیئت دولت (موضوع بند ك و تبصره ماده 3 قانون) را رعایت کنند.

ماده 11- شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته حق ندارند هیچ گونه وجه یا مالی را از بیماران علاوه بر وجوهی که توسط مسئولان مؤسسه درمانی ذیربط طبق مقررات دریافت می شود، وصول نمایند.

ماده 12- شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته مکلفند در مواقعی که به منظور پیشگیری از بیماریهای واگیر یا در هنگام بروز بحران و سوانح از سوی سازمان نظام پزشکی و یا مراجع قانونی ذی ربط اعلام می شود، همکاری ممکن و لازم را معمول دارند.

ماده 13- جذب و هدایت بیمار از مؤسسات بهداشتی درمانی دولتی و وابسته به دولت و خیریه به مطب شخصی یا بخش خصوصی اعم از بیمارستان و درمانگاه و... و بالعکس به منظور استفاده مادی توسط شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته ممنوع است.

ماده 14- جذب بیمار به صورتی که مخالف شئون حرفه پزشکی باشد و همچنین هر نوع تبلیغ گمراه کننده از طریق رسانه های گروهی و نصب آگهی در اماکن و معابر، خارج از ضوابط نظام پزشکی ممنوع است. تبلیغ تجاری کالاهای پزشکی و دارویی از سوی شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته، همچنین نصب اعلانات تبلیغی که جنبه تجاری دارند، در محل کار آنها مجاز نیست.

ماده 15- انتشار مقالات و گزارش های پزشکی و تشریح مطالب فنی و حرفه ای که خارج از ضوابط علمی پزشکی بوده و جنبه تبلیغاتی گمراه کننده داشته باشد، ممنوع است.

ماده 16- استفاده شاغلین حرفه های پزشکی و وابسته از عناوین علمی و تخصصی غیرتائید شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ممنوع است.

ماده 17- تجویز داروهایی که از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در فارماکوپه (مجموعه دارویی کشور) اعلام نشده باشد، بدون توجیه علمی مورد تائید توسط سازمان نظام پزشکی و یا انجمن های علمی تخصصی مربوط مجاز نمی باشد.

ماده 18- پزشك معالج مسؤل ادامه درمان بيمار خود درحد توانايي و تخصص به استثناي موارد ضروري است، مگر اينكه بيمار يا بستگان او ماييل نباشند.

ماده 19- در مواردی که مشاوره پزشکی لازم باشد، انتخاب پزشك مشاور با پزشك معالج است. در صورتي كه بيمار يا بستگان او مشاوره پزشکی رادرخواست نمایند، مشاوره پزشکی با نظرپزشك معالج به عمل مي آيد و اجراي دستورات پزشك مشاور با نظرپزشك معالج مي باشد و چنانچه بيمار يا بستگان او بدون موافقت پزشك معالج، ازپزشك ديگري براي درمان بيماردعوت به عمل آورند، در اين صورت پزشك معالج اول مي تواند از ادامه درمان بيمار در موارد غير اورژانسي خودداري نمايد.

ماده 20- فروش دارو و محصولات آرايشي و بهداشتي و تجهيزات ولوازم پزشکی در محل طبابت توسط شاغلين حرف پزشکی بدون اخذ مجوز رسمي ازوزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ممنوع است.

ماده 21- مشخصات و طرز استفاده داروهاي تجويزشده به بيمار بايد توسط پزشك با خط خوانا و انشاي قابل فهم در نسخه قيد شود.

تبصره - دكترداروساز موظف به توضيح و درج چگونگي تجويز دارو طبق نسخه پزشك است.

ماده 22- صدورهرنسخه مي بايد براساس شرايط بيمار و اصول علمي نسخه نويسي صورت گيرد.

ماده 23 - مسئولان فني مكلفند در تمام ساعات موظف بر امور فني مؤسسات پزشكي نظارت كنند.

ماده 24 - اندازه و ساير مشخصات سرنسخه ها، تابلوها و چگونگي درج آگهي در رسانه ها بايد طبق ضابطه اي باشد كه به تصويب شوراي عالي نظام پزشكي ميرسد.

ماده 25 - به كارگيري و استفاده از افراد فاقد صلاحيت در امور پزشكي و حرفه هاي وابسته در مؤسسات پزشكي و مطب ممنوع است.

ماده 26 - شاغلين حرفه هاي پزشكي مكلفند نشاني و تغيير نشاني و تعطيلي مطب و مؤسسات پزشكي خود را به سازمان نظام پزشكي محل اطلاع دهند.

ماده 27 - شاغلين حرفه هاي پزشكي مكلفند در موارد فوريتهاي پزشكي اقدامات مناسب و لازم را براي نجات بيمار بدون فوت وقت انجام دهند.

ماده 28 - مسئولان فني مؤسسات پزشكي اعم از دولتي، عمومي، خصوصي و خيريّه مكلفند علاوه بر قوانين و مقررات موجود در آئين نامه هاي مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي و سازمان نظام پزشكي، ضوابط علمي و حرفه اي ذيربط را رعايت كنند.

ماده 29 - در صورت اتمام اعتبار و یا ابطال پروانه مطب، شاغلین حرف پزشکی مجاز به فعالیت پس از آن نمی باشند .

ماده 30 - بکارگیری و استفاده از افراد دارای صلاحیت در امور پزشکی و حرفه های وابسته ولی فاقد پروانه مطب در موسسات پزشکی ممنوع است .

تبصره - افراد متعهد خدمت به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، از این امر مستثنی می باشند .

ماده 31 - شاغلان حرف پزشکی میتوانند **منحصراً به درمان آن گروه از بیماران بپردازند که در دوران تحصیل دوره آموزشی آن را طی نموده و یا مدارک لازم را از مراکز مجازی که به تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد، اخذ نموده باشند .**

تبصره - در موارد بیماران اورژانسی پزشک برحسب توان علمی خود موظف به انجام هر اقدامی جهت بیمار خود میباشد و از این ماده مستثنی میباشد .

ماده 32 - آن گروه از مشاغل و حرف پزشکی که در خارج از کشور تحصیل نموده اند در صورتی مجاز به فعالیت درمانی میباشد که مدارک مربوطه به تایید وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد و پروانه قانونی را نیز کسب نموده باشند .

ماده 33 - آن گروه از پزشکان که به طب مکمل می پردازند در صورتی مجاز به فعالیت میباشند که دوره آموزشی مربوطه را در مراکز مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گذرانده و مجوز فعالیت در آن رشته ، به تأیید سازمان نظام پزشکی رسیده باشد.

ماده 34 - چنانچه صاحبان حرف پزشکی و وابسته به مشکلات روحی ، روانی یا جسمی مبتلا گردند که ماهیتاً منجر به ارائه اختلال در فعالیت های درمانی آنها شود، جهت تصمیم گیری در نحوه ادامه فعالیت درمانی نامبردگان به کمیسیون ماده 34 استانی معرفی میگردند (اصلاحی مورخ 1394 / 9 / 5)

تبصره- شیوه نامه اجرایی این ماده به تصویب شورایعالی نظام پزشکی خواهد رسید.

ماده 35 - درج هرگونه تبلیغات در حیطه دارویی، مواد خوراکی ، آشامیدنی، آرایشی، بهداشتی، مکمل های غذایی، تجهیزات پزشکی و کلیه خدمات پزشکی، تشخیصی، درمانی و پیشگیری بدون اخذ مجوز کتبی تبلیغات از سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران ممنوع است.

**ماده 30 قانون نظام پزشکی - دادسرای انتظامی در موارد
ذیل مکلف به شروع رسیدگی است :**

الف - شکایت **شاکی ذی نفع** یا سرپرست و یا نمایندگان
قانونی بیمار

ب - اعلام **تخلف از مراجع قضایی - اداری**

ج - اعلام تخلف از طرف هیات مدیره - شورایعالی و
ریاست سازمان

د - شکایت وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی

ه - در مورد **تخلفات مشهودی** که به نظر اعضای دادسرا و
هیئت های انتظامی پزشکی رسیده است

و- ارجاع از طرف هیات بدوی انتظامی پزشکی

► ماده 35 - قانون نظام پزشکی

تبصره 3- هر يك از هیأتهای بدوی انتظامی پزشکی شهرستاها علاوه بر این که مسئولیت رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلین حرفه پزشکی و وابسته به پزشکی را بر عهده دارند مراجعی هستند صلاحیت دارد امر اعلام نظر **کارشناسی** و تخصصی **به مراجع ذیصلاح قضایی** در رابطه با رسیدگی به تخلفات غیر صنفی و غیر حرفه‌ای و جرائم شاغلین به حرفه پزشکی و وابسته پزشکی.

ماده 40 قانون نظام پزشکی - چنانچه رئیس کل سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران آراء قطعي هیأتهاي بدوي و تجدیدنظر انتظامي استان را خلاف قانون تشخیص دهد میتواند از نظر هیأت عالي درخواست بررسی مجدد نماید، رأي هیأت عالي قطعي است.

تبصره - آراء قطعي هیأت هاي بدوي، تجدیدنظر و هیأت عالي انتظامي نظام پزشکی ظرف يك ماه از تاريخ ابلاغ، قابل تجدیدنظر در دادگاه تجدیدنظر استان مي باشد.

آئین رسیدگی

ماده 6- تعقیب امور انتظامی منحصرأً با دادسرای انتظامی است. جهات قانونی برای شروع تعقیب همان است که در ماده 30 قانون سازمان نظام پزشکی (که از این پس به اختصار قانون نامیده میشود) ذکر شده است.

تبصره 1- شاکی و مراجع ذیصلاح جهت اعلام تخلف حداکثر ظرف مدت **یکسال** از تاریخ وقوع تخلف یا بروز عوارض می توانند به دادسرا اعلام شکایت کنند. آغاز مرور زمان تخلف انتظامی شاغلان حرفه های پزشکی، تاریخ وقوع تخلف بوده و درمورد تخلفات مستمر، تاریخی است که استمرار قطع شده است.

تبصره 2- در صورتیکه رسیدگی به پرونده منوط به تعیین تکلیف در دادگستری باشد، مرور زمان متوقف شده و مدتی که تعقیب متخلف به علل مذکور معلق می ماند، جزو مدت مرور زمان محسوب نمی شود. همچنین جریان مرور زمان با هر اقدام تعقیبی قطع شده و مدت قبلی مرور زمان هایی که قطع شده، محاسبه نمی شود.

ماده 16 - تعقیب انتظامی موقوف به شکایت شاکی نیست و گذشت شاکی یا اولیا و نمایندگان قانونی او موجب موقوف ماندن تعقیب نخواهد بود، مگر اینکه صرفنظر از گذشت، دلایل برای تعقیب کافی نباشد که در اینصورت دادسرا قرار منع تعقیب صادر خواهد کرد.

ماده 37 - در صورتیکه شکایت شاکی یا اعلام کننده **واجد عنوان جزایی** باشد، مراتب با صدور قرار عدم صلاحیت به مراجع قضایی اعلام می گردد .

تبصره- رسیدگی و اقدامات مراجع قضایی در هر حال مانع رسیدگی به **تخلفات صنفی و حرفه ای** متخلفان در دادرها و هیأتهای انتظامی نمی باشد.

یعنی برخی موارد علاوه بر اینکه تخلف انتظامی است بعنوان جرم در دادگستری هم قابل رسیدگی است و فرد علاوه بر مجازات انتظامی در دادگاه هم به مجازات مربوط به جرم محکوم می شود

